

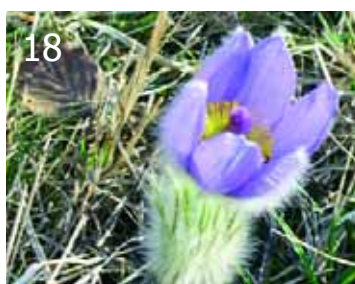
Aluminij

Časopis družbe Talum, d. d., Kidričevo, maj 2009, številka 5

Kljubujemo krizi

Iz vsebine

4-5 Uprava

6-9 Proizvodnja

10 Koliko so vredne prave informacije?

11 Upam, da imajo perspektivo Ulitki

12-14 Intervju

15 Sindikat

16-17 Reportaža

18 Fotografija meseca

19 Kolumna

20-21 Fotoreportaža

22 Dopustniki

23 Križanka

Časopis družbe Talum

Naslov uredništva: Talum, d.d.

2325 Kidričevo, Tovarniška cesta 10,

telefon: 02 79 95 108, telefaks: 02 79 95 103,

e-pošta: ivo.ercegovic@talum.si

Izhaja mesečno v nakladi 2300 izvodov

Uredniški odbor: Ivo Ercegovič, urednik, Danica Hrnčič

in Lilijana Ditrh, članici, Darko Ferlinc, član,

Srdan Mohorič, član

Jezikovni pregled: Darja Gabrovšek Homšak

Oblikovanje: Darko Ferlinc

Avtor naslovnice: Srdan Mohorič

Prelom in priprava za tisk: Grafični studio OK, Maribor

Tisk: Bežjak tisk, Maribor

Solidarnost

IVO ERCEGOVIĆ
GLAVNI UREDNIK

»Ključno vprašanje je, kako dolgo lahko Talum vzdrži to stanje. Po besedah predsednika Uprave mag. Danila Topleka lahko to predvidi le čarovnik.«

Začnimo uvodnik s spodbudno informacijo o poročilu o poslovanju Taluma za prvo trimesečje letošnjega leta, ki je bilo obravnavano na zadnji seji Nadzornega sveta. Družba Talum namreč kljub kriznim razmeram ni insolventna, kar z drugimi besedami pomeni, da smo plačilno sposobni, da nismo prezadolženi in imamo pozitiven kapital. Ta novica pred letom dni ali še prej ne bi bila omembe vredna, zato tudi besede solventnost ne poznamo. Toda letos je to izredno pomembno. Pomeni namreč, da nam uspeva ohranjati likvidnost in da ni razlogov za prisilno poravnavo, stečaj družbe ali za druge postopke, ki izhajajo iz Zakona o finančnem poslovanju. V Sloveniji in po celem svetu je skoraj vsak dan slišati o začetku teh postopkov pri še včeraj trdnih podjetjih. Ključno vprašanje je, kako dolgo lahko Talum vzdrži to stanje. Po besedah predsednika Uprave mag. Danila Topleka lahko to predvidi le čarovnik.

No, »čarovništvo« v Talumu ni bilo redek pojav, in to že od nastanka tovarne naprej. Ob 50-letnici obratovanja smo v Aluminiju podrobno prečesali vse zgodovinske dogodke in izpostavili ugledne ljudi, ki so poleg drugih zaposlenih nosili breme dela in razvoja tovarne, kar je pogosto mejilo na čudeže. Trenutna situacija je, po

vsem sodeč, najtežja doslej, in če se poglobljate v dogajanje v tovarni, lahko začutite posebno vzdušje, mešanico strahu in upanja, predvsem pa pripravljenosti na izzive. Večina sedanje generacije, od delavcev do vodstva, je sodelovala pri popolni prenovi tovarne in pripeljala Talum v sam vrh razvoja. Zato je zavedanje, da je tovarna naša, tista značilnost, ki je nobena kriza ne more skaliti. Več o tem lahko izveste v komentarju člana Uprave Bojana Žigmana.

Domači, znanci in prijatelji vas zgovorno sprašujejo, kako gre Talumu. Mediji nas namreč ne omenjajo, zanje nismo zanimivi, ker smo čisti in revizorji niso našli finančnih malverzacij. To je v redu, čeprav nam v tej situaciji ne pomaga veliko. Kaj torej odgovoriti na zgornje vprašanje? Da nimamo dovolj osnovnih informacij, se najbrž ne moremo izgovarjati. Če nič drugega, jim lahko pokažemo Aluminij. Lahko povemo, da službo imamo, ker Talum še ne odpušča stalno zaposlenih, čeprav nam je kriza odrezala polovico proizvodnje, da so plače redne, čeprav zmanjšane za 10, 20 in več odstotkov v primerjavi z lani, in da delamo dva dni manj na mesec, pa bo dovolj. V očeh sogovornikov to ne bo izzvenelo tako tragično, rekli bodo, da vsaj vemo, kaj počnemo!

Ali je prav vse, kar počnemo, pa smo – kot vedno ob pomembnih dogodkih – vprašali nekatere zaposlene. Posebej so nas zanimali delavci, premeščeni v DE Rondelice, in vzdrževalniška skupina za anode. Vzdrževalci so opozorili na pomanjkanje pravih informacij, kar se dela tiče, pa delajo kar najbolje. Premeščeni delavci, ki ob tem izgubijo pridobljeno napredovanje, pa se počutijo užaljeni in nepravilno prikrajšani. Zato bi bilo prav to zadevo še enkrat premisliti. Pogrešamo tudi večjo solidarnost preostalih delavcev do »prišlekov«, saj so svoje napredovanje, doseženo s poštenim delom, prinesli iz druge enote v Talumu in so prišli pomagat. Tudi odgovorni vodje in delavci v kadrovski službi lahko pri premestitvi ljudi pokažejo več poslušnosti.

Tokrat lahko podrobneje spoznate Jasno Čuš Babič, sodelavko iz Nabave. V pogovoru z njo je Lilijani Ditrh kot ženski, ki klepeta z žensko, uspelo odkriti marsikaj zanimivega. Med drugim nas je Jasna presenetila z mislijo, da si bo morda enkrat celo vzela čas za počitek.

Za konec lahko povemo nasvet, podobno kot v TV-oddaji As' ti tut padu: Ne dovolite, da vas kriza vrže s tira in da izgubite normalen odnos do sodelavcev in Taluma.

9. redna seja Nadzornega sveta Taluma

DANICA HRNČIČ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

V ponedeljek, 18. maja 2009, je potekala 9. redna seja Nadzornega sveta Taluma. Nadzorniki so se seznanili s poročilom o poslovanju družbe za obdobje od januarja do marca 2009, ki kljub močno poslabšanim razmeram poslovanja še vedno izkazuje zadovoljiv rezultat. Obravnavali so poročilo Uprave o solventnosti družbe, ki je bilo izdelano v skladu z določbami Zakona o finančnem poslovanju, o postopkih zaradi insolventnosti in prisil-

nem prenehanju. Družba Talum ni insolventna, saj ni prezadolžena in ima pozitiven kapital. Obravnavali so tudi revizijsko poročilo k Letnemu in Konsolidiranemu letnemu poročilu za poslovno leto 2008 in poročilo Nadzornega sveta o njegovih aktivnostih v letu 2008. Seznanili so se s sklicem zasedanja skupščine Taluma, ki ga je Uprava Taluma sklicala za 30. junij 2009.x

Vzdušje v tovarni na splošno primerno kriznim razmeram

IVO ERCEGOVIĆ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Na finančno in gospodarsko krizo smo se v Talumu hitro odzvali in lahko rečemo, da smo že pol leta v posebnem stanju. Najbolj odgovornega za proizvodnjo in razvoj, člana Uprave Bojana Žigmana, smo zaprosili za komentar na minule ukrepe in za pogled naprej.

Lahko rečemo, da smo pol leta v posebnem stanju. Če bi bili danes na začetku, ali bi kako drugače zastavil reševanje proizvodnje?

Dejstvi, da smo se že pred dvema letoma lotili prestrukturiranja proizvodnje zaradi zaprtja elektrolize B in

da smo že tedaj skrbno tehtali uspešnost slehernega programa in pogojev za njegovo dolgoročno uspešnost, sta nam omogočili, da smo spremembe začeli uvajati že ob prvih znakih krize. Hitro smo se odločali o spremembah, ki so jih pogojevale nove razmere na trgu. Bistven ukrep je bil zmanjšanje proizvodnje primarnega aluminija in temu ustrezna prilagoditev obsega proizvodnje anod. Menim, da bistveno drugače ni bilo mogoče ukrepati.

Katera so področja dela, ki so posebej izstopala? Kako poteka oskrba Taluma

Bojan Žigman

z energenti, surovinami in drugimi materiali?

Vplivi krize so prisotni povsod, in to zaradi skokovitih padcev cen naših proizvodov, upadanja naročil in počasnega prilagajanja cen surovin in energentov. Vmes smo se ubadali še z omejitvami pri dobavi plina, vendar so se te težave končale brez večjih negativnih posledic.

Znižanje primarne proizvodnje je bistveno znižalo potrebe po energentih in surovinah, kar je zaradi že sklenjenih letnih pogodb in velikih zalog predstavljalo kar nekaj težav.

Pravočasna odločitev o prenehanju proizvodnje anodnih blokov za trg, ki je kasneje usahnil, nam je prihranila kar nekaj težav. Svojevrsten je bil tudi ukrep povišanja cen izparilnikov za 85 % v času, ko se je kriza že začela in so bili že prisotni pritiski po zniževanju cen. Le dobri kakovosti in vodilni razvojni vlogi na področju izparilnikov je pripisati uspešnost tega ukrepa, ki ni povzročil bistvenega zmanjšanja našega tržnega deleža.

Iz različnih virov slišimo: elektroliza se ne sme ugasniti. Kako gledaš na to?

Res je, da so stroški ponovnega zagona elektrolize zelo visoki in da je nanjo neposredno vezana še proizvodnja anod, ki te stroške še povečuje. Danes

je zaradi velikega padca povpraševanja in posledično znižanja cene aluminija v težavah večina elektroliz. V Evropi je izklopljenih že prek tisoč ton primarne proizvodnje aluminija. Povprečna izkoriščenost proizvodnih kapacitet je 75-odstotna. Letos je predvideno zaprtje še dodatnih tisoč ton. Preživetje naše elektrolize je močno povezano z uspešnostjo prodajnih programov, prav tako pa tudi s splošnimi ukrepi države in EU, usmerjenimi v premagovanje krize in na področja energetske in okoljevarstvene politike.

Najmlajši obrat, DE Ulitki, bijejo posebno vojno. Kakšne so možnosti za preživetje?

Livarne so zaradi velike navezanosti na proizvodnjo transportnih sredstev, ki jo je kriza močno prizadela, povsod v velikih težavah. Nekatere že zapirajo, mnoge med njimi delajo le nekaj dni v tednu. V Talumu imamo srečo, da je le del ulitkov vezan na program proizvodnje tovornjakov. Trg toplotnih izmenjevalnikov za plinske bojlerje kot glavnega proizvoda pa za sedaj še ne kaže velikega upadanja. Pogoj za preživetje tega programa je pridobitev dodatnih kupcev in bistveno povečanje obsega proizvodnje.

Razvoj se je upočasnil. Ali lahko podaš le osnovne smernice, ker bomo razvoju posvetili več prostora v naslednji številki?

Morda je tako videti navzven, kajti končali smo večino investicij, nikakor pa ne razvoja. Razvojne naloge na področju izparilnikov in rondelic potekajo, ponekod celo s povečano intenzivnostjo. Enako velja za razvoj procesov pri ulitkih, pri pretapljanju odpadnega aluminija in litju širokega traku.

Ljudje so posebej občutljivi na svoje plače, ki so v osnovi zmanjšane, pa še stimulacij ni. Poleg tega so nekateri premeščeni, zato nas zanima ocena splošnega vzdušja v tovarni.

Ocenjujem, da se večina zaposlenih zaveda vpliva krize na poslovanje Taluma, saj 80 % svojih proizvodov prodamo na tuje trge, ki jih je kriza še prej in tudi močnejše prizadela kot slovenskega. Razen tega upad aktivnosti znotraj tovarne opazijo pri svojem vsakdanjem delu.

Včasih se čudim vedenju ljudi v nekaterih okoljih, kjer je zaenkrat dela še dovolj in ocenjujejo, da zanje ukrep zniževanja delovnega tedna na 36 ur ni bil potreben. Zdi se mi, da je zanje govorjenje o solidarnosti in enakomerni porazdelitvi bremena krize na

vse zaposlene le prazna fraza. Pri tem morda niti ne pomislijo, da spričo nestabilnih razmer na trgu kaj kmalu tudi na njihovem področju lahko zmanjka naročil in da bodo takrat sami potrebni te solidarnosti. Pomanjkanje naročil na nekaterih programih in povečanje potreb po sodelavcih na drugih programih skušamo reševati s prerazporejanjem zaposlenih. Mnogi to razumejo kot priložnost za ohranitev zaposlitve, pridobitev dodatnih znanj in izkušenj, je pa med njimi tudi nekaj nezaupljivcev. Sicer pa lahko rečem, da je vzdušje v tovarni na splošno primerno kriznim razmeram.

Razmere v aluminiji industriji poznaj. Koliko to vpliva na nas in kakšna je perspektiva za naprej?

Na področju primarne proizvodnje aluminija smo relativno majhni in to je v tem trenutku naša prednost. Napovedi razmer v branži so danes zelo tvegane. Iz poteka in vpliva prejšnjih kriz na Talum ocenjujem, da ta ne bo krajša, kot so bile v preteklosti, ko so povprečno trajale dve leti. Po intenzivnosti bodo njene posledice najverjetneje večje, kot so bile ob prejšnjih. S sprotimi ukrepi bomo reagirali na vse spremembe, izkoristili vse možnosti in priložnosti, da bi vpliv krize omilili.x

Upamo, da bo stanje boljše za vse

IVO ERCEGOVIĆ
FOTO: IVO ERCEGOVIĆ

Vodja DE Rondelice Tomaž Godicelj nas sproti podrobno seznanja z dogodki v tej enoti, ki je posledice gospodarske krize na srečo niso tako močno prizadele. Pa vendar se pozna, saj jim ta situacija jemlje sapo in ne omogoča, da bi izkoristili vse investicijske razvojne dosežke iz zadnjega obdobja. Tako za letos planirajo za 3.000 ton manjšo proizvodnjo kot doslej ali 30 odstotkov manj, kot zmorejo njihove proizvodne kapacitete. Zaradi tega je bil tudi pri njih uveden skrajšan delovni čas, začasno pa zaposlujejo delavce iz drugih proizvodnih enot, v katerih je delo še bistveno bolj zmanjšano. Zanimalo nas je, kako se premeščeni delavci vključujejo v nova dela in kako gledajo na te spremembe.

Kljub temu da se zavedajo stanja, v katerem je tovarna, in ponujene rešitve štejejo za dobro, imajo nekaj tehničnih

pomislov. Predvsem jih moti, da se jim pri prehodu v druge enote izniči dosedanje napredovanje, nekatere tudi način, kako so bili izbrani in obveščeni o premestitvah. Zaradi problema ukinitve napredovanja, ki so ga tako ostro izpostavili, smo za dodatno pojasnilo zaprosili **Tomaža Godicelja**: »Ta odločitev je bila sprejeta na ravni Taluma in je ne morem spremeniti. Osebnostno stojim za tem, ker sicer ne bi bilo prav v odnosu do naših delavcev, ki takšnega napredovanja še nimajo, pa so njihovi mentorji v času usposabljanja. Za napredovanje se morajo tudi tukaj na novo izkazati, kar lahko traja eno do pet let.« Glede očitka, da so nekateri delavci šele zadnji dan izvedeli, da odhajajo drugam, je vodja livarne gnetnih zlitin **Boštjan Sagadin** povedal: »Delavci so vedeli za premestitve že prej. Vprašanje je bilo le, kam ter kateri v dvoizmensko in kateri

v štiriizmensko delo. Tega jim ni bilo mogoče prej povedati.«

Branko Forstnerič: V Talumu sem prišel novembra 1988 v DE Anode. Tam sem delal ves čas, največ kot posluževalec indukcijskih peči. Odločitev o prestavitvi razumem kot dobronamerno, ker se pri anodah delo zelo zmanjšuje. Kljub temu sem bil malo presenečen, vendar se danes, kar se dela tiče, ne morem pritoževati. Usposabljam se za novo delo na liniji litja kot talivec, livar in pečar. Tukaj so boljše delovne razmere kot v DE Anode, tudi tehnologija mi ne dela velikih težav, čeprav je proces bolj zahteven in narekuje večjo odgovornost. Dela je skoraj enkrat več kot v zalivalnici, je pa zelo raznoliko in bolj zanimivo. Napake ne sme biti, samo malo »kiksneš«, pa si že na oglasni deski. Lahko rečem, da sem zadovoljen in vidim dobro perspekti-

vo. Posebej želim poudariti, da se tudi s sodelavci odlično razumem. Kar se plače tiče, sem na slabšem, vendar se to ne pozna veliko, ker mi štiriizmenski dodatek pokrije izgubo napredovanja.

Dušan Vorih: V Talumu sem od leta 2002 in to je že moja tretja služba. Pred tem sem delal v Metalni in pri zasebniku. Tako sem kot varilec delal pri montaži nove livarne, spoznal Talum in se zaposlil v elektrolizi C. V elektrolizi sem dobro napredoval, pred kratkim sem opravil še vozniški izpit za tehnološka vozila. Ko se je kriza razširila, so nam povedali, da je 14 ljudi odveč; nekatere so določili za razgradnjo stare elektrolize, druge za livarno. Izbrani smo bili po starosti, mlajši smo odšli. Moje novo delo je delo operaterja 1 na izsekovalni liniji, po domače »štanci«. Lahko rečem, da

Branko Forstnerič

Dušan Vorih

Franc Sever

je to delo zahtevnejše in si nenehno aktiven. Usposabljam se za vse linije, naprave so na visoki tehnični ravni, v začetku sem kar gledal številna stikala in komande. Danes, po skoraj dveh mesecih, lahko rečem, da je v redu. Zavedam se, da drugega dela ni, razen če se spet zažene elektroliza in gremo nazaj. Zelo pa zamerim, da so nam vzeli doseženo napredovanje, kar se meni še zaradi spremembe izmenskega dela zelo pozna. Lahko povem, da je moja sedanja plača v primerjavi z lansko, če štejem vse, kar nas je doletelo, za 40 % manjša. Verjemite, da je s tem težko shajati, imamo kredite ... Vsekakor upamo, da bo kriza čim prej

minila. Če bo Talum v redu, bomo tudi mi. Upamo, da bo stanje boljše za vse.

Franc Sever: V tovarni sem že 21 let. Od leta 1988 delam v livarni kot pečar. Pred nekaj dnevi sem bil prestavljen na pakirno linijo kot operater 2. Moram povedati, da sem razočaran zaradi tega, ker niso gledali na starost, lahko bi izbirali po matični številki. Pa še to mi se ne dopade, da so nas obvestili šele zadnji dan. Jutri se javi v kadrovsko, so rekli! Premalo časa sem tukaj, da bi komentiral novo delo, je drugačno in okolje bolj urejeno kot prejšnje. Ni prav, da so nam »posekali« napredovanje. Sam sem izgubil še izmenski

Dušan Fridl

dodatek, kar je nepošteno, ker mi manjka do »penzije« le 5 ali 6 let. Ne verjamem, da tako mora biti.

Dušan Fridl: V Talumu sem od leta 1988, začel sem v DE Rondelice in bil po treh letih premeščen v DE Gnetne zlitine. Pred kratkim sem šel nazaj, in sicer na pakirno linijo, ki je danes zelo posodobljena, delo je boljše kot v livarni, bolj umirjeno. Za premestitev smo izvedeli zadnji dan, kar ni fer in tega ne bi bilo treba. Šlo nas je deset, vsi se bojimo iti z izmenskega dela zaradi plače in varnosti. Tako sem izgubil doseženo napredovanje, en razred

in izmenski dodatek. Samo razred in napredovanje mi vzameta mesečno skoraj 180 evrov. Vsaj napredovanje bi nam lahko pustili, ker smo ga dosegli v Talumu s poštenim delom. Zaradi tega smo najbolj tepeni starejši delavci, tovarna pa od tega nima koristi, prej škodo zaradi nejevolje. Zavedamo se, da je Talum v težavah in da je to za nas dobra rešitev, ker se ne ve, kako bo z livarno, tudi v DE Rondelice se lahko obrne na slabše. Dosti je odvisno od sreče, čeprav verjamemo v Talum in upamo, da bo tako, kot je nekoč bilo, ko smo radi delali in bili zadovoljni.^x

Sproti se prilagajamo, ni nam težko

LILIJANA DITRIH
FOTO: DARKO FERLINC,
SRDAN MOHORIC

Nepoznavalec razmer, kar sem tudi sama, bi pričakoval, da je dela v OE Vzdrževanje anod manj glede na to, da je proizvodnja anod bistveno manjša. Dejstva so drugačna. Kaj in kako delajo v spremenjenih okoliščinah, so nam povedali Bogdan, Marjan in Nenad.

Bogdan Lukman, vodja OE Vzdrževanje anod:

Prvi znaki krize so se pri nas pokazali novembra lani, ko so nam v DE Anode odpovedali preklope modelov na oblikovalniku. Situaciji smo se prilagodili tako, da smo število zaposlenih zmanj-

šali za enega delavca, ki smo ga pre-rasporedili na druga dela znotraj DE Vzdrževanje in tako zmanjšali obremenitev na enoto proizvoda. Ko se je kriza februarja stopnjevala, sta našo OE zapustila še dva sodelavca, ki sta prav tako dobila delo v drugih OE v okviru DE Vzdrževanje, in sicer na delih, ki jih je DE prevzela od zunanjih izvajalcev, ki so prej delali za nas. Aprila nas je neplanirano zapustil še vodja elektroskupine v naši enoti, ki si je našel delovne izzive drugje. To je za nas predstavljalo izziv in opozorilo, da se vsi skupaj zavemo (tako vodje kot

tudi drugi v podjetju, ki skrbijo za kadre), kako pomembno je (bo) za podjetje, da zadrži dobre sodelavce. V kratkem (avgusta) nas bo zapustil še sodelavec Edi, ki odhaja v pokoj, in v OE bo še en delavec manj. Vsi upamo, da bo proizvodnja spet stekla in takrat bodo dobri, uspešni, usposobljeni so-

delavci še kako potrebni. Dela je v celoti manj, a ga je glede na zmanjšano število zaposlenih v OE na posameznika več. Skupine so na minimumu operativne sposobnosti, ko še lahko delujemo. Svoje je prispeval še 36-urni delovnik. Ko bo proizvodnja znova stekla, se bomo verjetno ponovno re-

Bogdan Lukman

Marjan Sakelšek

organizirali, premeščali ali pa bodo del nalog opravljale druge OE, servisi. Starostna struktura OE je že kar visoka, tako da bo dolgoročno treba razmišljati tudi o pomlajevanju ekipe. Skratka, znotraj DE Vzdrževanje se sproti prilagajamo nastalim situacijam. V zadnjih štirih mesecih nismo držali križem rok, saj smo opravljali remonte v proizvodnji anodnih blokov, ko je bila proizvodnja zaustavljena, in sicer linij A, B in J, ter večji remont v sestavljalnici anod. Pri remontih smo ravnali skrajno racionalno, z materiali, ki so bili na razpolago v skladišču, z minimalnimi možnimi stroški. Pri delu so nam pomagale strojne delavnice, servisi in operaterji po svojih močeh, tako da smo delo zmogli sami brez zunanjih izvajalcev. Vse naprave v DE Anode so na razpolago, je pa res njihova obremenitev nekaj manjša. Izjema je Riedhammerjeva peč, na kateri lahko obratujejo z 32 komorami ali 16 komorami v ciklusu. Investicijskih del v tem času ni, razen nekaj manjših, kot je obračalna naprava, priprava rekon-

strukcije ogrevanja katrana ipd. Glede situacije v podjetju bi rekel še nekaj o informiranju. Pravih informacij je premalo. Ljudje smo lovci na informacije. Če jih v podjetju ni dovolj, nam pridejo prav tudi takšne izza gostilniških šankov in to ni prav, je slabo. Takrat se največkrat pojavljajo nepravilne, izkrivljene informacije, ki lahko slabo vplivajo bodisi na klimo v podjetju bodisi v skupini. Doslej smo se veliko ukvarjali s tehnologijo, sedaj in v prihodnje se bo treba več ukvarjati z ljudmi, s komuniciranjem, kajti tehnologija ne dela sama, delamo ljudje.

Marjan Sakelšek je prej delal kot specialist, sedaj pa dela kot vodja skupine strojnega vzdrževanja anod: Razlika med delom vodje in delom specialista je zelo velika. Prej je bilo vse nekako bolj ležerno. Dobil sem svoje delo, ga opravil in konec. Ko je bil vodja še Željko, sem mu občasno pomagal pri remontih, tako da sem delo vodje nekoliko poznal. Nisem si

Nenad Kardum

pa predstavljal, da to delo zahteva toliko napora, fizičnega, psihičnega in še kakšnega. Razlika je očitna. Začne se ob pol sedmih, gre za organizacijo, delitev dela, servisne naloge, poročila, ki jih naredim sam ali jih narediva skupaj z Bogdanom ... Sproti se je treba prilagajati situaciji, saj je dela veliko, skupina pa majhna. Marsikdo si misli, da je manj dela, če se je zmanjšala proizvodnja. Ravno obratno! Zmanjšalo se je število sodelavcev v skupini, tako da je dela za posameznika več, ne manj. Glede tega, kaj se v podjetju dogaja, pa nas večina razmišlja podobno. Vzdržati bo treba, kajti po dežju vedno pride sonce. Premestitve se mi zdijo logične. Prej si delal tu, zdaj boš tam.

Nenad Kardum dela v Talumu 21 let, začel je v skupini za avtomacijo, sedaj pa dela kot električar specialist v skupini za elektrovzdrževanje anod: V skupini nas je bilo prej pet, sedaj smo štirje. Odšel je zelo dober strokovnjak. Marsikdo si misli, da če

ni proizvodnje, skupina za vzdrževanje nima dela, pa to ne drži. Smo skupina za tekoče, investicijsko vzdrževanje. Ko stroji stojijo, je pristop k delu drugačen. Takrat gre za tako imenovano detajlno vzdrževanje naprav. To pomeni, da stroj lahko v miru zelo podrobno pregledamo, premontiramo, odpravimo pomankljivosti. Treba je paziti na stroške, da ne presežejo predvidenih. Tudi vzdušje v obratu je drugačno, ko stroji stojijo. Določenih zvokov, ki si jih pri delu navajen, ko proizvodnja teče, sedaj ni, tudi ljudi ni videti ... Recesija se pozna na vseh področjih, od stroškov, rezervnih delov, do samega dela, človeškega pristopa, ljudi je strah ... Pri delu se trudimo narediti najboljše, kar zmoremo, kar smo sposobni, saj drugače ne gre. Ker nas je manj, si delo porazdelimo, drug drugemu pomagamo, se spodbujamo. Ponavadi smo dobre volje. Vemo, da delo mora biti opravljeno dobro, v čim krajšem času, in to je to. **x**

Ob praznovanju 1. maja v OE Vzdrževanje elektroliz

MILAN KAJNŠEK
FOTO: BORIS BLAŽEK

Julij 2008. Kaj bi lahko izboljšali? Proizvodnja teče s polno paro, cene aluminija so zelo visoke, skratka čas, ko bi se lahko pogovarjali tudi o dostojnih delavskih plačah. Namesto tega pa najprej posamezna sporočila, da se na drugi strani Atlantika nekaj dogaja. Propadajo velika in majhna podjetja, ljudje izgubljajo službe, plače, stanovanja, hiše ... Kot cunami smo vse te posledice v zelo kratkem času občutili tudi v Talumu. Cene aluminija so drastično padle, poraba se je v trenutku zmanjšala, kot da se je čas ustavil ... Začele so se priprave na izhod v sili in boj za preživetje. Naše vodstvo se je hitro odzvalo na dogodke in pravočasno smo začeli izvajati ukrepe, kot je npr. odslovitve podjetij, ki so nam pomagala. Varčevalne ukrepe smo takoj uvedli na vseh področjih, tako pri rezervnih delih in materialu kot storitvah.

Naslednja stopnja, ki je sledila vsem tem dogodkom, je bila odločitev, da se v hali C izklopi 30 elektroliznih peči, kar se je zgodilo v drugi polovici novembra. Kmalu se je izkazalo, da tudi to ne zadostuje. Odločitev je padla že čez nekaj dni: izklopi se severna polovica hale C, južni polovici elektroliznih peči pa se zagotovi obratovanje s prevezavo, ki smo jo opravili v začetku januarja 2009. To so bili težki trenutki za proizvodne delavce in tudi za vzdrževalce v teh obratih. Posledično so nastala dela, kot so konserviranje čistilne naprave, izklopi, čiščenje, zaščita pred poškodbami, zapiranje zračnih linij, izklopi transformatorjev v TP 13, skratka dela, o katerih si prej niti v sanjah ne bi upali razmišljati. Vse, kar smo v teh letih ustvarili, se nam je začelo rušiti.

Ponosni smo na v preteklih letih prehojeno pot. Najbolj smo zadovoljni z

opravljenim delom pri remontu pečnih manipulatorjev PTM 1, 2 in 3, kjer se je v preteklem obdobju šele pokazala prava vrednost opravljenega dela. Prepričan sem, da je vsak vzdrževalec, ki je bil tako ali drugače vključen v projekt obnove omenjenih manipulatorjev, lahko ponosen, da je bil del ekipe, ki se je pri tem delu maksimalno angažirala in seveda izkazala. Prav tako smo opravili pomembna dela pri spremembah na pečnih manipulatorjih, ki so bili kupljeni za potrebe 2. faze hale C. Sedaj sta tudi ta dva manipulatorja enakovredno uporabna za vsa opravila za potrebe proizvodnje. Obnovili smo tudi dvizne proge v hali C in pajka za dvig anodne deske št. 1. Tudi ta obnova je prinesla odlične rezultate. Vsi ti rezultati kažejo, da smo se obnove lotili racionalno in v pravem trenutku. Vsi rezultati v proizvodnji so bili pred nastankom krize odlični. Proizvodne rezultate smo lahko primerjali z najboljšimi proizvajalci v svetu, celo konkurenca se je lahko učila od nas. V tem kontekstu ne govorim o finančnih učinkih, ki pa so enormni, saj smo večino dela opravili sami v DE Vzdrževanje.

Sedaj je čas za obnovo elektroliznih peči in pripravo vseh spremljajočih objektov. Remonti potekajo po planu, tako da obnavljamo peči že v severnem delu hale C in v tem tempu (dve

peči mesečno) bomo vse peči obnovili v dveh letih ali prej. Nadaljujemo z deli razgradnje hale B in aluminijskih tokovodnikov v stikalnici. Prav tako pa bo potrebnega ogromno dela in priprava pri pnevmatskih komponentah čistilne naprave in prebijalno-dozirnih enotah. Zavedamo se tega, da se bo obseg dela v trenutku spet povečal, samo da se trend proizvodnje obrne navzgor. Kljub marljivosti in trudu pa je delavec nekje v ozadju vsega tega dogajanja. Sprememb pri plačah na boljše, ki s časom vedno bolj izgubljajo svojo vrednost, v naslednjih letih žal ni pričakovati. Spet smo prepuščeni na milost in nemilost temu, kar še dobimo, skratka za golo preživetje in morda kakšen priboljšek. Danes je vprašanje, kako obdržati proizvodnjo, ali bomo jutri še del te ekipe, ki je ustvarjala in ustvarila to, na kar smo lahko tako ponosni. Veliko vprašanj, pravega odgovora pa ni, zato ni nič čudnega, da ni več slišati pristnega smeha, sproščenosti med delavci. Tudi odnosi so se spremenili ... Pa vendar ostajamo optimisti za boljše čase.

V ta namen in v čast PRAZNIKU DELA smo za 1. maj izobesili zastavo!x

Koliko so vredne prave informacije?

MAG. ALBERT KOROŠEČ
FOTO: SRDAN MOHORIC

Mag. Albert Korošec

Svet se spreminja – mi ostajamo enaki.

Najverjetneje se nikoli prej ta svet ni zdel tako majhen in nebogljen kot ob grožnji podnebnih sprememb, poplavi naravnih nesreč in človeških neumnosti. Ob tem se nehote spomnim številnih javnih mnenj in člankov, ki tehnološki razvoj postavljajo kot dokaz samozadostnosti in nenadkriljivosti človeške civilizacije. Tehnološki razvoj in gospodarski razvoj sta koristna, vendar žal vedno ne povečujeta kakovosti življenja, zagotovo pa še dolgo ne bosta zagotavljala neodvisnosti od narave.

Šele naravne nesreče in strah postavijo takšna razmišljanja na realna tla in hkrati ustvarijo idealen poligon za

nove manipulacije. Iskanje in ustvarjanje nevidnih sovražnikov (Irak, Afganistan, Darfur ...) služita interesom visokorazvitega kapitalizma, ne ozirajoč se na vse človeške bolečine in žrtve. Zahodni svet organizira gonjo proti somalskim »piratom«, ki se borijo za preživetje zaradi brezobzirnega ropanja in uničevanja somalskega morja (odlaganje strupenih in jedrskih odpadkov), ki ga povzročajo ravno zahodne države, vendar z obvladovanjem medijev to uspešno skrivajo. Ta in številna druga brezobzirna dejanja, ki se velikokrat opravičujejo s čudežno besedo razvoj, samo kažejo na vso nizkotnost današnje globalne ekonomije, ki je do nedavnega veljala za samoohranitveni, naravni mehanizem.

Kakšna iluzija! Resnična žalost tega je, da je takšen sistem zagovarjala in ji dajala temelje uradna ekonomska znanost.

Ali je potem kakšna bistvena razlika med vsem tem in razmerami v srednjem veku, ko je prav tako veljala samo ena resnica in so se drugače misleči morali skrivati? Pač, razlika je v tem, da je takrat vladalo pomanjkanje informacij. Danes pa smo pred strašnimi dilemami izbire verodostojne informacije iz množice le-teh, kajti pravo vrednost informacije lahko ocenimo šele po preteku njene veljavnosti.

Kaj imajo navedeni primeri opraviti s poslovnim sistemom, podjetjem? Na prvi pogled mogoče malo, vendar lahko po treznem razmisleku ugotovimo, da v vseh primerih najdemo v središču informacije in nas kot uporabnike, ki jih lahko sprejmemo ali zavrnemo, zlorabimo ali se pustimo zavesti! Podjetje je svet v malem, ki potrebuje dobro izmenjavo informacij znotraj samega sebe in z okolico (kupci, dobavitelji ...). Ali si še lahko zamislimo funkcioniranje podjetja brez e-pošte, interneta? Ali si to lahko privoščimo, če vemo, da naši kupci vsak dan uporabljajo te mehanizme? Še pomembneje je, da se zavedamo prihajajočih načinov komuniciranja in jih čim prej vključimo v vsakodnevni način dela. Ampak ne zaradi tehnologije same! Iščemo učinkovit pripomoček pri delu, ki bi nam pomagal pri težavah v zvezi z različnimi izvori informacij, ko ne vemo, kje je faks, kje dokument, kdaj imamo prost termin, česa vse s sogovornikom, ki nas je ta trenutek poklical po telefonu, še nismo rešili? Kupci pričakujejo od nas odzivnost, prilagodljivost in zanesljivost, torej lastnosti, ki so velikokrat odločilne za izbiro partnerstva in konec koncev oblikujejo njegovo vsebino.

Vztrajanje na ustaljenih poteh informiranja pomeni resno tveganje za napačno presojo in izkrivljeno sliko. Ekipa informatike se pojavlja v vlogah kreatorja in posrednika informacij in jemlje te vloge izredno odgovorno. Zaradi tega so pripravljene koncepti, nova orodja, ki omogočajo zajeti navedene mehanizme sodelovanja, skrajšati poti obveščanja, omogočati različ-

nost komunikacije, skratka, ponujajo pot do verodostojne, kakovostne in hitre informacije. Seveda so vsa ta prizadevanja Službe za informatiko jalova, če se ne vključijo tudi uporabniki in prevzamejo vloge sokreatorjev, odjemalcev in interpretatorjev informacij. Ali ni ravno zanemarjanje vlog v procesih nastanka, uporabe, razpečevanja in interpretacije informacij pripeljalo do zlorabe ekonomskega sistema, spregleda opozoril narave ...?

Mislím, da je bilo prikazanih dovolj ilustrativnih primerov zlorab in manipulacij informacij, o posledicah katerih lahko vsak sodi sam. Najpomembnejša naloga in odgovornost slehernega med nami zato postaja iskanje in posredovanje verodostojnih in kakovostnih informacij, za kar bo treba uporabiti ustrezna, nova orodja ter temu ustrezno prilagoditi organiziranost.

Srečujemo se s padcem proizvodnje, manjšim obsegom prodaje, manjšim obsegom dela, manjšim pretokom materiala ... Nikakor pa ne moremo govoriti o manjši izmenjavi informacij! Še več. V iskanju rešitev, izboljšanju organiziranosti svojega dela, izboljšanih sistemih upravljanja poslovanja, iskanju novih poti do kupcev se pojavljajo nove in nove potrebe in ideje uporabnikov, ki zahtevajo iskanje in uvajanje novih tehnoloških rešitev. Pričakovanja na temo informiranosti in informacijske tehnologije so velika, postala pa bodo tudi nerealna, če ne bo ustrezne strategije razvoja in vlaganj. Pri tem je vloga uporabnikov ključna; brez pripravljenosti na spreminjanje o vrednosti in pomenu dobre informacije je vsaka nova tehnološka rešitev strel v prazno. Nihče nam ne more servirati potrebne informacije, če sami ne vemo, kaj iščemo.

Prevladuje ocena, da tedenska izdaja dnevnega časopisa zagotavlja več informacij, kot jih je bil v 18. stoletju sposoben pridobiti človek v celotnem življenju! V informacijski dobi globalne ekonomije se spremembe dogajajo neverjetno hitro, za kar je nedvomno kriv hiter pretok informacij, ki ima ključen vpliv na naše delovanje, doje-manje okolice. Nastala gospodarska situacija je dovolj dober razlog, da se v kakovostno in verodostojno informacijo kot osnovo našega znanja spleča vlaga, mar ne?**x**

Upam, da imajo perspektivo Ulitki

IVO ERCEGOVIĆ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Leto dni je že minilo, odkar nam je Sonja Fakin pojasnila namen uvedbe sistema kakovosti v DE Ulitki z besedami: »Mislim, da smo delali dobro in marsikaj sistemsko uredili. Toda dela še zdaleč ni zmanjkalo. Zakaj sem tako prepričana v to? Ker sem v začetku maja oblekla sivo-rdeče barve 'ulitkarjev'.« Omeniti moramo, da je bila Sonja med tistimi redkimi strokovnjaki v Talumu, ki je bila predstavljena iz pisarne Oddelka za kakovost v obrat med »delavce«, in da so ji pravkar podaljšali veljavnost odločbe. »V Talum sem prišla leta 1996 v laboratorij, potem sem bila na porodniškem dopustu, nato v Oddelku za kakovost, pa še en porodniški dopust in danes sem v DE Ulitki,« nam je nasmejana povedala in dodala: »Rada imam to delo in sodelavce, čeprav jih redno vsak dan »šimfam«, vsaj enega.« Zakaj je sedaj tako dobre volje, smo se spraševali. Že mesece je bila namreč nekoliko čemerna in ji ni bilo za pogovor. Razlog smo našli v tem, da se v DE Ulitki opaža izboljšanje kakovosti izdelkov in konec tega meseca in ob koncu na-

slednjih z zanimanjem čaka podatke o zmanjšanem izmetu.

Ali po enem letu dela v DE Ulitki lahko oceniš prehod iz prejšnjega okolja v sedanje, v katerem te ves čas vidimo v »delavski« uniformi?

»Delavska« uniforma je vsekakor prednost. Zjutraj doma oblečem prvo oblačilo, ki mi pride pod roke in mi je še prav, saj se za tistih 10 minut do DE Ulitki ne splača posebej urejati.

Ko sem lani na začetku maja prišla v to enoto, ni bilo časa za privajanje, saj smo tisti mesec prejeli 30 reklamacij in nastavljali kontrolo na novem rentgenu. Ko danes gledam na to z distance, vidim, da drži rek *Vsako slabo je za nekaj dobro*. Reklamirani ulitki so bili takrat zelo koristni pri določanju pozicij kontrole na novem rentgenu.

Ali lahko na kratko opišeš svoje novo delo? Koliko ti je ukvarjanje s kakovostjo pomagalo pri tem?

Moje delo je zelo podobno tistemu, ki sem ga opravljala prej, in hkrati od njega zelo drugačno. V obeh primerih

gre za kakovost. Vse, kar sem se v desetih letih naučila v Oddelku za kakovost, mi pride zelo prav. Izdelujem zelo podobne dokumente, kot sem jih tam, ter pomagam pri izgradnji informacijskega sistema. Drugačnost je v tem, da se tukaj fizično srečujem s proizvodi.

Kot prvo nalogo si vsekakor zastavljam obvladovanje reklamacij znotraj planiranih ciljev, kar nam je v prvih štirih mesecih letos uspelo. Nastavljen imamo sistem vmesne in končne kontrole, ki ga redno dopolnjujemo. To delo opravljajo ljudje, ki jim zaupam. Bolj mirno bi spala, če bi imeli merilni stroj in bi laže kontrolirali večino mer, ki so predpisane z načrti.

Aprila ste doživeli še eno presojo in pridobili certifikat za avtomobilsko industrijo. Kako je to potekalo in kaj to konkretno pomeni za DE Ulitki?

Projekt uvajanja je vodila mag. Karmen Jošt, ki zelo dobro pozna zahteve standarda. Tako ni bilo problema v prepoznavanju zahtev, pač pa v relativno kratkem času za uvedbo. Na se-

stankih za spremljanje napredka smo zardevali, ko smo že tretjič predstavljali rok za isto nalogo. Na koncu smo vendarle izvedli večino zapsanega in uspešno prestali presojo. Upam, da nam bo certifikat koristil pri iskanju novih kupcev.

Kako zmanjšanje naročil vpliva na delo in vzdušje med ljudmi? Kaj misliš o krizi?

Upam in verjamem, da ta kriza ne bo prinesla več nestrpnosti in konfliktov na globalni ravni. Vsi drugi scenariji so zame sprejemljivi, se bom že kako znašla. Upam, da bodo pot iz krize našli tudi vsi naši sodelavci in sodelavke, ki so po preteku pogodb za določen čas ostali brez dela. Med njimi je veliko žensk, ki smo jih z odprtimi rokami sprejeli v času, ko na trgu delovne sile ni bilo moških. Imamo večino zaposlenih za določen čas in najbrž je jasno, kakšno je vzdušje.

Ali morda obžaluješ, da si prišla sem? Kakšno perspektivo si obetaš?

Če obžalujem? Večkrat, nazadnje včeraj. Očitno ne dovolj, ker sem še vedno tu. Kljub temu da veliko »nergam«, rada delam s sodelavci in sodelavkami, ki me obkrožajo. Drugi razlog, da sem ostala, pa je ta, da me zelo zanima, kolikšen delež izmeta in reklamacij bomo imeli konec maja. O svoji perspektivi ne razmišljam preveč. Upam, da imajo perspektivo Ulitki.x

Pri pregledu dokumentacije

Sonja Fakin

INTERVJU

Pogovarjali smo se z Jasno Čuš Babič

Kolikor je mogoče, se trudim na življenje gledati s humorjem

LILIJANA DITRIH
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Jasna Čuš Babič je prava Talumovka, saj je bila štipendistka, pripravnica in strokovna sodelavka, ki sedaj dela kot vodja nabave surovin in energentov. Je zelo komunikativna, velika športna zanesenjakinja, ki ji pristni odnosi in vrednote veliko pomenijo.

V srednjo šolo si hodila v mednarodno gimnazijo v Devinu v Italiji. Te ni mikalo, da bi tudi študij nadaljevala v tujini?

Po drugem letniku gimnazije na Ptujju sem šolanje na srednji šoli nadaljevala v Devinu, kjer so bili dijaki z vsega sveta. To obdobje je bilo obdobje svobode, iskanja, pridobivanja znanj in strpnosti. Čas hitrega odrasčanja in odgovornosti. Pouk je potekal v angleškem jeziku s poudarkom na razumevanju in razmišljanju, ne na učenju podatkov. To je bila odlična šola za življenje. To je bil čas, ko se mi ni zdelo, da bom v življenju imela manj možnosti, če se po maturi vrnem v Slovenijo. Če bi bila še enkrat postavljena v takšno situacijo, bi najbrž obrnila svet za štipendijo in ostala v tujini.

Talumova štipendistka si bila od prvega letnika študija. Kaj je bil razlog, da si računalništvo pozneje zamenjala za ekonomijo?

V računalništvu se nekako nisem dobro počutila. Bolj sem si želela, da bi v življenju opravljala delo, ki je bolj povezano z delom z ljudmi kot s »stroji«. Najbrž si takrat nisem dala dovolj prilike, da bi spoznala računalniški poklic, saj se mi zdaj zdi mnogo bolj dinamičen kot takrat.

Po diplomu na EPF na smeri ekonomski odnosi s tujino si se kot pripravnica leta 1994 zaposlila v Talumu v nabavni službi. Prosim, da na kratko opišeš svoje začetke.

Bil je maj in bilo je strašno. Skoraj vsako jutro se mi je pokvaril avto. Zdržati v pisarni na enem mestu osem ur

se mi je zdelo nepojmljivo. Pripravnika plača je bila ne bistveno višja kot štipendija. Pričakovala sem drugačno delo ... Nekaj mesecev sem prihajala k sebi.

Sem pa bila zelo zadovoljna s svojim obhodom po tovarni, saj so si pravzaprav povsod vzeli čas in mi zelo prijazno in strokovno razkazali svoje delovne enote, postopke in vse, kar me je zanimalo. Nikjer me niso odpravili s tremi stavki. Bila sem očarana nad velikostjo hal, strojev in znanjem ljudi. Niso mi poskusili »po žensko« razložiti procesov, po principih peke peciva, in tudi to mi je bilo zelo všeč.

V Talumu delaš 15 let in to veskoti v Nabavi. Večino časa si delala na delovnem mestu komercialist nabave I. Kaj pravzaprav počne komercialist nabave I?

Po opisu del komercialist nabave I opravlja zahtevna administrativno-ekonomska dela, projektira in organizira kompleksna administrativno-ekonomska dela, spremlja stroko in zakonodajo. V praksi to pomeni pripravo veliko različnih poročil, analiz, iskanje računalniških rešitev za optimizacijo nabavnih procesov.

Po večjih spremembah v Nabavi izlani postala vodja nabave surovin in energentov. Nabava ni samo administrativni posel. Poznati je treba proizvodnjo, procese, logistiko, vedeti veliko (še več kot dobavitelji), jih obiskovati, presojati ... Kako se sedanje delo razlikuje od prejšnjega?

Moje delo sedaj je mnogo bolj povezano s proizvodnjo, kar me zelo veseli.

Menim, da se prava dodana vrednost ustvarja tam, kjer se proizvaja, in sami proizvodni procesi v Talumu so me navdušili že v času pripravnštva. Če hočeš nabavljati surovine, je nujno zelo dobro poznati te procese in vse, kar nanje vpliva. Veliko stvari sem se že naučila in še vedno se učim.

Spoznavanje s trgov surovin je izjemno kompleksno, saj so surovine, kot so glinica, petrolkoks, silicij, vsaka s popolnoma drugega področja, kjer veljajo popolnoma drugačne zakonitosti, drugačne tržne razmere. Sploh v tem času, ko se razmere tako hitro spreminjajo, je nujno ves čas spremljati vsako spremembo na trgu in pri dobaviteljih. V tem letu sem prek presoj in razgovorov spoznala veliko različnih dobaviteljev. Sicer pa proces spoznavanja in učenja ni končan.

Me pa veseli, da je moje delo sedaj mnogo bolj komercialno in dinamično, kot je bilo prej, čeprav je pogosto precej stresno.

Pri delu je treba tudi razumeti in poznati potrebe proizvodnje, saj je dobra interna komunikacija osnova za suveren pogovor z dobavitelji.

Interna komunikacija je osnova, saj le tako lahko nabavnik ve, kakšne so potrebe in zahteve internega naročnika, kje so tolerance in kje ni možnosti za odstopanja. Dobro poznavanje trga in konkurenčnih dobaviteljev je gotovo naslednja pomembna stvar, da se lahko dobro pogovarjaš z dobaviteljem. Potrebno je tudi splošno poznavanje trenutnih in preteklih cen, borznih cen, tečajev ter napovedi le-teh. Kakovostna priprava na razgovor je bistvena za

uspešen izid pogovorov in pogajanj in v Nabavi dajemo temu velik poudarek.

»Moje delo sedaj je mnogo bolj povezano s proizvodnjo, kar me zelo veseli. Menim, da se prava dodana vrednost ustvarja tam, kjer se proizvaja /.../«

Vodja nabave je v eni izmed prejšnjih številok Aluminija pojasnil, na kakšen način se služba prilagaja krizni situaciji. Kako pa ti gledaš na to in kako doživljaš sedanje obdobje?

Spremembe, ki se dogajajo, je treba vzeti kot priliko, da se morda opusti nepotrebne stvari, najdejo nove in izboljšajo tiste, ki so smiselne. Brez tega ni rasti in razvoja.

Je pa dejstvo, da je kriza še prav posebej zadela nekatere sektorje in da je bila aluminijaska industrija med prvimi. Največjo nevarnost pri nabavi v tem obdobju vidim v možnosti, da kakšen strateški dobavitelj v nekem trenutku

prekine svojo proizvodnjo in dobavo. Trg surovin za aluminijško industrijo je namreč predvsem logistično zelo omejen, tudi ponudnikov samih je za nekatere surovine zelo malo. V tem času še posebej intenzivno pridobivamo informacije in vzorce od različnih potencialnih virov.

Upam, da se bo politika države usmerila v konkretne ukrepe za pomoč in zagon gospodarstva, čeprav se bojim, da bodo razvite države bistveno bolj znale pomagati in prisluhniti – in bodo to tudi pripravljene storiti – svojim aluminijškim industrijam kot naša.

Lani si bila mentorica pripravnic Alenki. Če se še spomniš svojega pripravništva, v čem so največje razlike med takrat in danes – delo, odnosi ...?

Seveda se spomnim svojega pripravništva in mentorja Stojana. Potrpežljivo me je naučil marsikaj o energetiki in fotografiji, o preprostosti, dobroti in pristnosti. Gotovo eden največjih Učiteljev v mojem življenju.

Mislím, da je življenjski prehod od šolarja do zaposlenega vedno težek. Pričakovanja in realnost se skoraj vedno močno razlikujejo. Vseeno pa mislim, da je bilo z moralnega vidika takrat lažje, saj je bil čas tedaj mnogo bolj prijazen do ljudi in odnosi pristnejši. Kar se dela tiče, je glavna razlika morda v tem, da je 15 let kasneje vsak proces mnogo bolj avtomatiziran, tudi v samem nabavnem procesu, da je delo z računalniki osnova. Ko sem prišla v Nabavo, smo imeli en PC, naročilnice pa so tipkali na pisalni stroj.

Sedaj verjetno več potuješ, delovnik traja različno dolgo ... Kako usklajuješ delo in družino?

Otroka sta zdaj stara 7 in 12 let in sta zelo samostojna. Na srečo ima mož službo v Mariboru, tako da logistično skupaj nekako uspeva, pa tudi starši vskočijo, kadar je to potrebno. Imam prioriteto lestvico v življenju. Po družini, službi, športu, prijateljih so običajno gospodinjska dela tista, ki ostanejo neopracovana. Nič hudega!

Kaj ti sedaj pri delu predstavlja največji izziv?

V trenutnih razmerah predvsem to, da je situacija v izjemni krizi zelo neznana

in da sedaj ni mogoče predvideti večine dogodkov zgolj na podlagi predhodnih izkušenj. Tako se iz dneva v dan pojavljajo situacije, ki jih je izjemno težko vnaprej predvideti in ki kličejo po takojšnji reakciji. Rada imam dinamiko, kreativnost.

Vedno si dobre volje in nasmejana. Imáš to v genih? Te sploh lahko kaj vrže s tira?

Kolikor je mogoče, se trudim na življenje gledati s humorjem in ob tem še samo sebe včasih nasmejím, čeprav je humor vedno pogosteje črn. Nisem vedno dobre volje, včasih sem prav sitna in čemerna. Se pa držím načela, da si sam odgovoren za svoje zadovoljstvo, da odgovornosti za lastno zadovoljstvo ne moreš prelagati na druge. Kolikor življenje dopušča, se ukvarjam z ljudmi in stvarmi, ki jih imam rada, in mením, da je to ključ do dobre volje.

Seveda včasih tudi iztirím ...

Deluješ zelo sproščeno, odprto, zaupljivo, igrivo, zvedavo ... Te ljudje kdaj razočarajo(-jo)?

Običajno so razočaranja posledica napačnih presoj ljudi, in če bi bil človek pripravljen prisluhniti svoji intuiciji, bi se že vnaprej izognil razočaranjem. Nisem poseben idealist glede ljudi in tudi kaj posebno dostikrat nisem razočarana naj njimi.

Odprta in zaupljiva sem samo do redkih ljudi, do vseh drugih pa sem samo sproščena.

Kako ti uspeva »komandirati« svo-je tri moške?

Kdo pa pravi, da jih »komandiram«? Prvošolec mi zleze v naročje in me tako toplo prepriča, da niti ne vem, kdaj me je prepričal. Najstnike »komandirati« je misija nemogoče še od časov, ko sem bila sama najstnica. Moža »komandirati« se mi ne zdi smiselno, ker se vse dvojno vrača. No, še psa ne »komandiram«. Na moj ukaz sede samo, če vidi klobaso v roki.

Si odvisna od športa, so te maratoni zasvojili?

Ja, od športa sem pa res odvisna. Tečem, kolesarím, smučám, tečem na smučeh, plavam, drsam, grem v hribe.

Tek je moja velika ljubezen. Vsaj štirikrat tedensko tečem. Običajno sama, včasih z možem, včasih s prijatelji. Odlično se počutím na dolgih tekih, ko pošljem misli iz glave in samo SEM. Pomlad je čas maratonov, čas, ki se ga zelo veselim, tako zaradi druženja s sotekači kot zaradi samega teka, na katerem moraš premagati 42,2 km in sebe. Še dobro, da je ena izmed mojih najbolj poudarjenih lastnosti trma in da sebi ne dovolim obupati.

Kako gresta skupaj ukvarjanje s športom (tek, kolesarjenje, hribi ...) s kakšnimi majhnimi razvadami?

Šport sam po sebi od človeka zahteva discipliniranost in odrekanje na nekaterih drugih področjih življenja. Zelo pomembna je prehrana, dovolj tekočine in dovolj počitka. Slednjega se včasih ne držím in posledice močno občutím. Tek po kaki zabavi je podoben megli, ki se vleče v neskončnost. Kakšnim majhnim razvadam se ne odpovedujem zaradi športa, se pa držím pravila, da teden dni pred maratonom ne ponočujem, jem na tone testenin in pijem dosti vode. Kozarec piva seveda ne škodi.

Sodelavke so povedale, da si prava mojstrica v pripravi peciva. Ali samo razvajaš druge ali si tudi sama gurmanka?

Peka peciva in kruha me zelo sprošča in veseli. Veselje je že izbira recepta, saj izjemno rada preizkušám nove recepte. Moja božična peka se začne že konec oktobra, ob prvem deževnem jesenskem popoldnevu, in do božiča se

najemo sladkarij, da naslednjih nekaj mesecev pečem samo slano pecivo. To veselje do peke je predvsem zelo v prid mojemu mlajšemu sinu, ki je velik sladkosned. Sicer pa smo pri naši družini vsi veliki gurmani, z veseljem do kuhanja in preizkušanja novih jedi in sestavin. Za sladki del sem »zadolžena« jaz, pri drugih jedeh pa pravzaprav ne pridem do kuhinje. Moj mož odlično kuha in velikokrat povabimo tudi prijatelje.

Letos si postala 40-letnica. Je kaj drugače kot prej?

Zadnje leto sem se velikokrat šalila na ta račun. Pred nekaj leti (dvajsetimi recimo) so se mi zdele gospe pri štiridesetih že precej v letih. Zdelo se mi je, da so pri teh letih ljudje resni in da je vsa zabavna vrednost življenja že mimo, da se ukvarjajo samo z delom in domom.

Zdaj se mi zdi, da sem preprosto v najboljših letih in da bistveno bolj vem, kaj hočem, kot sem pred dvajsetimi leti. Tudi otroka sta zdaj dovolj velika, da nisem »privezana« na dom, kot sem bila prej. Drugače kot prej je edino, da se bom morala pri teku malo bolj potruditi, saj je v maratonski konkurenci FM 40–45 najhujša konkurenca. To je starostna skupina žensk, v kateri je največ maratonk, ki dosegajo najboljše rezultate. Malo za šalo, malo zares!

Si vsaj malo egoistična in si vzameš urico samo zase?

Seveda si vzamem. Čas, ki ga preživim pri športu, je samo moj in to je skoraj urica na dan. Morda si bom enkrat celo vzela čas za počitek.x

Pomerili so se šahisti Taluma in Perutnine

MILAN FAJT

FOTO: SILVO ZAJC

Po uspešnem prebujanju šahovske sekcije, za katero ima največ zaslug naš sodelavec iz DE Livarske zlitine Silvo Zajc, se je v petek, 8. maja 2009, zgodil že drugi šahovski piknik. Silvo je tudi tokrat izbral za prizorišče zelo lepo urejen Športni park v Apačah, kjer so imeli igralci odlične možnosti za šahovski turnir, pa tudi za zabavo je bil ambient več kot primeren. Da bi organizator popestril druženje, je povabil sindikalno šahovsko ekipo

Perutnine Ptuj, s katero so se naši fantje pomerili v sistemu igranja dveh krogov po 15 minut na igralca. Po odigranih vseh igrah je bil rezultat 12 : 10 za ekipo Perutnine Ptuj.

V posebno čast mi je povedati, da sta se šahovskega piknika udeležila tudi Boris Žlender, ki je priznan mednarodni šahovski sodnik in je tekmo tudi sodil, in Martin Majcenovič, naš nekdanji sodelavec, sedaj upokojenec in v šahovskih krogih poznan kot velik lju-

bitelj te modre igre. Seveda se jima za obisk in izkazano pozornost lepo zahvaljujemo.

Na koncu velja zahvala tudi organizatorju tega lepega šahovskega druženja Silvu Zajcu, upravi družbe Talum in konferenci sindikatov Skei, brez katerih bi bilo precej težje izpeljati to družabno-športno prireditev. Želja vseh

prisotnih po tekmi je bila, da bi podobno srečanje postalo tradicionalno. Da bi bila podobna druženja še bogatejša, vabijo člani šahovske sekcije pri konferenci sindikatov Skei vse zainteresirane, da se jim pridružijo. Šahisti se srečujejo vsak drugi ponedeljek v mesecu ob 15.00 v prostorih restavracije Pan v Kidričevem. Vabljeni!x

Za šahovskimi deskami

Ulovili prek 300 kilogramov rib

MILAN FAJT

FOTO: MILAN FAJT

V soboto, 25. aprila 2009, smo se ribiči iz Taluma, hčera in Silkema zbrali v čudoviti ribiški hišici ob ribniku v Rogoznici pri Ptuj. V zelo lepem vremenu se je zbralo kar 34 ribiških zanesenjakov.

Tekmovanje je potekalo v športnem duhu in ob dobri volji, saj so večino ma krapi in babuške kar pridno prijemale naše vabe. Že podatek, da se je ujelo prek 300 kilogramov rib, zgovorno pove, da je ribolov uspel.

Po končanem tehtanju ulova je bilo kosilo, sledila mu je razglasitev rezultatov. Prvi trije uvrščeni so prejeli pokale. Naše druženje je potekalo vse tja do popoldanskih ur. Zelo spodbudno je, da sta se nam tudi tokrat pridružili dve predstavnici nežnejšega spola, ki

v ulovu nista zaostajali za svojimi kolegi. Nasprotno, Valerija Valentan je osvojila celo drugo mesto. Čestitamo! Vodstvu Taluma, sindikatu Skei in organizatorju Ivanu Petku velja zahvala, da se lahko ribiči Taluma, hčera in podjetij za ograjo naše tovarne srečujemo na takem druženju vsako leto vsaj enkrat.

In na koncu še nekaj najvidnejših uvrstitev:

1.	Viktor Slameršek	33,300 kg
2.	Valerija Valentan	20,200 kg
3.	Robi Horvat	19,200 kg
4.	Miran Pintarič	
5.	Dušan Kolmanič	
6.	Bogdan Kerle	
7.	Sebastjan Letonja	
8.	Mario Kuret	
9.	Dušan Smuk	
10.	Franjo Horvat	x

Kako aluminijast je Aluminij?

DARKO FERLINC

FOTO: SRDAN MOHORIČ,
BORIS BLAŽEK,
DARKO FERLINC

Anica Klajnšek, Anton Kozoderc, Ivan Mazera, Franc Meško, Simon Pešec, Ivan Tušek, Franc Verlič in Mirko Zupanič. Odgovorni urednik je bil Jože Vrabl.

Po pisanju takratnega direktorja Franja Grünfelda so ob vsakem večjem uspehu, prelomnici ali obletnici tovarne izdali glasilo z namenom seznaniti kolektiv z uspehi in problemi, s kapacitetami tovarne, s proizvodnjo in upravljanjem. Zgodba se je torej občasno dogajala že pred letom 1963.

Vedno je zanimivo vzeti v roke kako starino. Prvi izvod časopisa Aluminij to zagotovo je. In vedno je zanimivo prebrati, kako so nekoč razmišljali in delali naši predhodniki. Dobesedno predhodniki. Ljudje, ki so proizvajali

V času, ko je izšla prva številka, je v Kidričevem še delal kino. Kino »Svoboda«. 17. in 18. julija so vrteli Hamleta, črno-beli angleški film. Skoraj prepričan sem, da je to tisti Hamlet, ki ga je tako fantastično zaigral Laurence Olivier.

Pa še dva prispevka sta me takoj priregnili. Točneje: en prispevek in en formular. Toda preden nadaljujem, moram napisati, zakaj sem sploh začel pisati reportažo o našem časopisu. Lahko rečem, da sem dokaj tvorno sodeloval pri njegovem nastajanju. Predvsem seveda pri njegovi prenovi. Pred zdaj že kar nekaj leti sem pripravil predloge za spremembe vsebine in istočasno za oblikovno plat časopisa. Predlagal sem nove, stalne rubrike, ki

Sredi poletja, ko naš časopis ponavadi doživlja sušo, je leta 1963 nastala prva redna številka Aluminija. Aluminij – glasilo delovnega kolektiva Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo. Številka 1. Kidričevo, julij 1963. Leto I. Izdal ga je Delavski svet tovarne. Časopis je urejal kar enajstčlanski uredniški odbor. Predsedoval mu je Marjan Bizovičar, članice in člani pa so bili: Vida Detiček,

aluminij in njegove izdelke. Pa glinico in anodno maso. In tudi takrat so skrbeli za električno energijo, pa za kompresorje. Tudi takrat so vzdrževali proizvodnjo in kuhali malice... In bili so mladi in zagnani. Delovni. In naredili so prvo številko Aluminija. Časopisa, ki je postal ena izmed Talumovih tradicij. In prav tradicionalnost ga mogoče v teh težkih kriznih časih rešuje pred propadom.

jih danes spremljamo v vsaki številki. Veliko idej iz predloga se je kasneje uresničilo. Seveda je to plod skupnega dela uredniškega odbora. In reči moram, da se mi zdi časopis na kar visoki ravni. In še, da sem z delom v zvezi z njim v veliki meri zadovoljen. Vendar pa ne popolnoma. Želel sem si časopis, ki bo omogočal zaposlenim, da bodo tudi prek njega lahko sodelovali pri življenju »fab-

rike«. Da bodo sodelovali pri njegovem vsakokratnem nastajanju. Da bo v največji možni meri prispeval k dobremu vzdušju in toplim medčloveškim odnosom. Da bo predstavljal vez med vodstvom družbe in zaposlenimi. Želja seveda ni samo moja.

Prispevki, ki jih najpogosteje objavljamo v časopisu, so več ali manj prispevki vodilnih sodelavcev v Talumu. Članov Uprave in vodij delovnih enot in služb. Prispevkov delavcev ali ljudi z nekega drugega nivoja pa skoraj ni. Tako se včasih zdi, da je Aluminij časopis vodstva Taluma, manj pa časopis vseh zaposlenih. Ne me narobe razumeti! Vodstveni delavci seveda morajo sodelovati pri nastajanju časopisa. Kdo drug pa bo, če ne oni? Saj imajo tudi največ informacij in so na neki način dolžni delavce obveščati o dogajanju v tovarni. Tudi ozaveščati.

zakaj, na primer, ne bi vsi v Talumu vedeli, da so v elektrolizi C ob prvo-majskih praznikih na žerjav obesili slovensko zastavo?

Mogoče bomo na tak način dobili še kakšno sliko o Talumu, ki je do sedaj nismo poznali ali pa ni bila dovolj ostra.

Naj se vrnem k prvi številki iz leta 1963. Uredniški odbor je na prvi strani objavil članek z naslovom *Za dobro obveščanje kolektiva*. V njem med drugim piše: »Ob vsakomesečnem izhajanju na 8 straneh te velikosti (280 x 400 mm, op. p.), s primerno vsebino in ilustracijami, bo 'Aluminij' lahko opravljal zelo važno nalogo medsebojnega spoznavanja članstva kolektiva in posameznih obratov in celotnega kolektiva v tovarni in nalogo tekočega obveščanja o problemih in njih rešitvah ...«. Natanko to. Zelo važno nalo-

Največkrat je veliko lažje govoriti (ali pisati) kot pa kaj narediti. Časopis ni nobena izjema. Zelo se bo treba potruditi, da bomo razširili krog sodelavcev.

Pisati. Napisal bo že. Pomembno je, da ima kaj povedati. In vsak ima kdaj kaj povedati. In vsakemu se kdaj zdi kaka stvar zelo pomembna. In vsak je

»Sredi poletja, ko naš časopis ponavadi doživlja sušo, je leta 1963 nastala prva redna številka Aluminija. Aluminij – glasilo delovnega kolektiva Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo.«

Pa tudi raven pisanja je temu primer-no visoka.

Vedno smo si želeli, da bi člani uprave v vsaki številki sodelovali s svojimi prispevki. Žal nam to nikoli ni uspelo. Da bi sodelovali vsi naenkrat. Težko je reči, zakaj. Seveda te želje še vedno so. Sam menim, da to niso le želje, ampak potreba. Še posebej v teh težkih in občutljivih časih.

Sicer pa, saj niso občutljivi časi, ampak ljudje. Zato moramo več prostora nameniti ljudem, ki delajo neposredno v proizvodnji. Časopis ni le informativen. Moral bi biti tudi poročevalski. Naj ljudje pišejo o svojem delu, o svojih uspehih, o težavah, strahovih. Dajmo jim možnost, da se kdaj pohvalijo. Objavimo njihove prispevke in fotografije. Mimogrede, eden izmed komentarjev k naslovnici iz prejšnje številke je bil: »Končno eden naš na prvi strani«. In to pove marsikaj. In

go medsebojnega spoznavanja. To je naloga tudi današnjega časopisa. Med drugim, seveda. Mislim, da je bil Aluminij takrat zelo aluminijast.

Druga stvar, ki mi je takoj padla v oči, pa je formularček na zadnji strani časopisa, ki ga je bilo možno izrezati in poslati v uredništvo. Imel je pomenljivi naslov: KAJ VAM JE (NI) VŠEČ V GLASILU 'ALUMINIJ'? Pod naslovom so se zvrstila štiri vprašanja o naslovnici (glavi), obsegu, člankih in slikah (fotografijah), na koncu pa še prostor za predloge. Tudi to je stvar, ki jo pogrešam pri današnjem časopisu: možnost dajanja kritik in predlogov. Danes nam jih ni treba izrezovati iz časopisa. Možnosti so drugačne, predvsem pa mnogo boljše. Uredništvo bi moralo imeti stalne informacije o branosti časopisa. Moralo bi imeti mnenje ljudi o časopisu. In ga tudi upoštevati.

Nekateri menijo, da bo z večjim sodelovanjem delavcev padla kakovost časopisa. Sam tega ne verjamem. Nasprotno. Menim, da bo časopis postal še popularnejši. In sploh si ne belim glave s tem, da kdo ne zna

kdaj zelo pomemben. V nekem svojem okolju prav gotovo.

Današnji Aluminij je aluminijast, toda ne dovolj. Nekaj mu vseeno manjka. In verjamem, da to »nekaj« v prihodnje ali več manjkalo.^x

Najboljše fotografije tega meseca

Drevo. Foto: Boris Blažek.

Divja orhideja. Foto: Lilijana Ditrih.

Prehod. Foto: Bogdan Lukman.

Velikonočnica. Foto: Stanko Jus.

Objem pajkove mreže

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: DARKO FERLINC

Verjetno ste se ob tem srhljivem naslovu malce naježili in v svoji glavi že pletete mreže svojih asociacij o črni vdovi, ki si okoli vratu zavezuje prtiček in čaka, da bo po parjenju snedla svojega samca. Pa nisem imela namena pisati o tako srhljivih prispodobah, namen sem imela pisati o predstavah, ki si jih napletamo v svojih glavah tako dolgo, dokler se naposled za vse življenje ne ujamemo vanje, jim slepo verjamemo, sledimo in pustimo, da nas na koncu popolnoma zasužnijo.

Okolje, v katerem živimo, in ljudje, ki nas obdajajo že v najnežnejših letih, poskrbijo za oblikovanje tančice, skozi katero potem gledamo svet in dogodke ter o njih delamo svoje lastne sodbe. Ta tančica je lahko različnih barv, od »sončkasto« rumene do mrtvaško črne, k temu veliko prida tudi temperament človeka. In včasih je naš pogled lahko povsem izkrivljen in oblaki prikrijejo sonce, ki živi prav v vsakem srcu, z namenom, da nam osvetljuje pot in s svojo toplino greje

naše bivanje. V vsakem primeru lahko rečemo, da nas objema pajkova mreža lastnih predstav, ki je tako zelo trdovratna, da se le redkim uspe rešiti prej, preden postanejo žrtev pajka s prtičkom okoli vratu.

Obdobje recesij, nemirov in naelektrjenosti okolja stvar še poslabša, saj se razpoloženje obda v črnino, če pa k temu prištejemo še kapitalistično razmišljanje, kjer je vsak človek naša konkurenca in izziv tekmovalnosti, potem se v tej pajkovi mreži lahko počutimo res osamljene. In vse te predstave si človek kreira sam oziroma so družbeno vsečne, ker se potem točno ve, kdo je plen in kdo je pajek, ki ta plen ovija in ga počasi, drobci za drobci, požira tako dolgo, dokler ne ostane samo temačna ujetost. Kdo ste? Pajek ali pajkov plen?

Vsak človek je poraženec in zmagovalec, v vsakem človeku se skrivata pajek in plen in v vsakem se skrivata črnina in sonce. Odvisno je samo, skozi katero tančico pogledate nase.

Odmislite svet okoli sebe, odmislite recesijo, težave, vplive drugih ljudi, ki vas s pajkovo zvitostjo želijo usmeriti v svoje mreže in požreti ... Za hip bodite to, kar ste. Analizirajte mračne hodnike svojega srca in najдите sonce, s katerim jih boste osvetlili. Potem bodo vaši hodniki prijetni in varno boste hodili tudi po najmračnejših poteh tega sveta. Ne bo vas strah pajkov in mrež, ki čakajo svoj plen. Potem boste vedeli, da je v vas toliko sonca, da se ne morete ujeti v mreže lastnih sodb ...

Tako kot vidite sebe, bodo drugi videli vas, ker jih boste sami prepričali v to. Na njihove oči boste vrgli tančico svoje lastne predstave, skozi katero vas bodo videli takšne, kot želite sami. S seboj ravnajte tako, kot želite, da z vami ravna svet. Želite, da vas uničijo? Ne verjamem. Zakaj bi bili pajek in zakaj bi bili plen? Bodite točno to, kar ste vse življenje želeli postati, le tako boste gledali nase in na svet skozi »sončkasto« tančico. **x**

Naši od drugod

Nanos, Kapverdski otoki

FOTO: LIDIJA KOSI, TANJA MADJAR, BOGDAN LUKMAN

Letošnji Talumovi dopustniki

Objavljamo seznam zaposlenih, ki bodo dopustovali v počitniških kapacitetah v Nerezinah in Červarju.

Nerezine

15. 6. 2009

Milan Poplatnik DE Anode

22. 6. 2009

Dejan Klaneček DE Ulitki
Miroslava Verdenik FRS
Franc Šimenko DE Vzdrževanje
Janez Lajh DE Promet

29. 6. 2009

Milorad Lazič DE Kontrola kakovosti
Davorin Lubej DE Vzdrževanje
Franc Polajžer DE Vzdrževanje

6. 7. 2009

Palmira Banko Vodstvo
Marija Šmigoc-Feguš DE Elektrolize
Jože Vičič DE Izparilniki
Jožef Premzl DE Vzdrževanje

13. 7. 2009

Sonja Hertiš Vital
Robert Rozman DE Gnetne zlitine
Janez Marinič DE Izparilniki
Zvonko Rozman Vargas-Al
Ivan Petrovič DE Rondelice

20. 7. 2009

Silvo Klajnšek DE Vzdrževanje
Anton Zelenik DE Rondelice
Pavla Kirbiš Nabava
Milan Potočnik DE Rondelice
Jože Vajzbaher DE Izparilniki

27. 7. 2009

Milan Jazbec Revital
Ivan Hertiš DE Vzdrževanje
Martin Prelog DE Livarske zlitine
Marjan Drevenšek DE Rondelice
Bogdan Kores DE Rondelice

3. 8. 2009

Srečko Gajšek DE Rondelice
Zvonko Intihar DE Rondelice
Jožef Leskovar DE Energetika
Frančka Zajšek Marketing

10. 8. 2009

Gregor Kovačič DE Elektrolize
Drago Švagan DE Elektrolize
Jožef Turk DE Vzdrževanje
Andrej Golob DE Vzdrževanje

17. 8. 2009

Marjan Sagadin DE Energetika
Sonja Fakin DE Ulitki
Milan Toplak Nabava
Majda Zdravec Vargas-Al

24. 8. 2009

Milan Horvat DE Vzdrževanje
Ivica Urlep-Pepelnik DE Kontrola kakovosti
Frančka Sagadin Vargas-Al
Ivan Hauptman Hala C

Červar

22. 6. 2009

Slavko Fajfar DE Gnetne zlitine
Janez Pulko DE Anode

29. 6. 2009

Milan Drevenšek Marketing

Branko Lukman

Roman Lampret

6. 7. 2009

Jožef Škrila

Janez Vajda

Miran Fideršek

13. 7. 2009

Alojz Steiner

Miran Jeza

Anton Bauman

20. 7. 2009

Maks Kostanjevec

Franc Sever

Dušan Mikl

27. 7. 2009

Milan Kampoš

Milan Šalamun

Marjan Kovačec

Silvo Skerbiš

3. 8. 2009

Sergej Donaj

Stanko Janžekovič

Rajko Kosi

10. 8. 2009

Franc Jurič

Marjan Jeza

Majda Bedrač

17. 8. 2009

Janez Gerečnik

Pavel Belec

Branko Primožič

24. 8. 2009

Jernej Plavčak

DE Livarske zlitine

DE Gnetne zlitine

DE Anode

DE Gnetne zlitine

Storal

DE Kontrola kakovosti

DE Energetika

DE Gnetne zlitine

DE Elektrolize

DE Gnetne zlitine

Revital

DE Rondelice

Revital

DE Rondelice

DE Izparilniki

DE Gnetne zlitine

DE Anode

DE Energetika

Nabava

DE Livarske zlitine

Revital

Revital

DE Promet

Vargas-Al

Vargas-Al

Seznam je posnetek sedanjega stanja. Spremembe so možne zaradi opravičenih odpovedi. Na razpolago je še nekaj prostih kapacitet v Červarju in tudi v Nerezinah. Za podrobne informacije o prostih kapacitetah pokličite Dušanko Kovačevič na int. tel. št. 645.

Pozdrav sodelavcem

Dragi nekdanji sodelavci, iz vsega srca se vam zahvaljujem za tovarštvo, razumevanje, korektnost in pomoč v času mojega dela z vami v TGA in Talumu.

Vse vas nosim v najlepši luči v svojem spominu in svojem srcu.

Želim vam obilo delovnih in osebnih uspehov ter vas najlepše pozdravljam. Zahvala tudi vodstvu Taluma. Želim vam, da družba in zaposleni prebrodite to krizo z minimalnimi posledicami in nadaljujete še močnejši.

Vaš »pensionist«
Živko Lazič

*Šele takrat,
ko nam smrt spodreže korenine,
se zavemo,
kako zelo smo jih imeli radi
in kako zelo jih bomo pogrešali.*

Zahvala

Ob boleči izgubi dragega očeta, tasta in dedija

Ivana Pulka

iz Slovenje vasi 44,
upokojenca Taluma,

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem podjetij Vital, d. o. o., TBP, d. d., Septima, d. o. o., sindikatu Taluma in ZPIS Slovenije, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče in za sv. maše ter nam izrekli ustna in pisna sožalja. Hvala za ganljive besede slovesa govorniku g. Ivanu Klepu.

Vsem iskrena hvala.
Žalujoci: otroci z družinami

SLOVARČEK: RONER – NEKDANJI SLOVENSKI KOLESAR (JOJE), MELL – AVSTRIJSKA FILMSKA IGRALKA (MARISA, 1939-1992), HAMMER – NORVEŠKI NORDIJSKI KOMBINATOREC (KRISTIAN, 1976), RIHEMBERK – GRAD NAD VASJO BRANIK PRI ŠTANJELU, EFOR – NADZORNIK V STARI SPARTI, SCHIFO – BELGIJSKI NOGOMETAŠ (ENZO, 1966), ARTELJ – SLOVENSKI KAJAKAŠ (SIMON, 1988).

			SESTAVIL: JANKO SEGULA	NEKDANJI SLOVENSKI KOLESAR (JOJE)	ZRELOSTNI IZPIT	SLOVENSKI IGRALEC (GREGOR, 1973)	60 MINUT	ZDROBITEV, STRTOST	VRHUNSKI ŠPORTNIK, PRVAK					
			STARO IME ZA DUBROVNIK											
			MAJHEN LESEN PLUG											
			↓											
TALUM	ANTIČNO RAČUNALO	IZDAJALEC, ODPADNIK	↓						BORIS DVORNIK	↓	↓	ŽIVEC	INKOVSKI VLADAR	
		AVSTRIJSKA IGRALKA (MARISA)							NOR. NORD. KOMB. NATIGREC (KRISTIAN)					
VRAŽNI OBESEK						MLEČNI IZDELEK	IT. SMUČAR (GUSTAVO, 1951)							
							IVAN HRIBAR							
EVROPSKA DRŽAVA (MINSK)										EVROPSKI VELETOK				
										BARBARA RENCOF				
SLOVENSKI IGRALEC (RANER, 1934)				ŠVICARSKA SMUČARKA (SCHN- EIDER, 1964)	GRAD NAD VASJO BRANIK PRI ŠTANJELU									
					PRILETNA ŽENSKA									
ŠOJA, LEŠNIKAR								NADZORNIK V STARI SPARTI	KORENJE					
									FR. FILOZOF (DIDEROT, 1713-1784)					
			RENJ					NOVI SAD	MESTO NA NIZO- ZEMSKEM					
			JAVNO ŽIVLJENJE IN DELOVANJE						TALNA OBLOGA					
			↓											
			↓							JAZZOVSKA TEHNIKA PETJA				
														
TALUM	MOZO- LJEVICA	ŠALA				PERUNIKA					MIRAN POTRČ	↓	↓	GALAKSIJE
		FINO- MEHANIČAR									HOKEJSKI KLUB			
RUSKI ATLET (REIN, 1940-1995)				RIMSKI NOVČIČ					BELGIJSKI NOGO- METAŠ (ENZO, 1966)					
				MESTO V KALIFORNIJI (ZDA)					MAJHNA PLOVILA					
PUSTNO PECIVO				TEMNI DEL DNEVA						SPREJEM V SLUŽBO				
				LESEN BAT ZA CEPLJENJE DRV						KOSITER				
VZKIP- LJIVOST, NAMR- ŠČENOST, NEJEYO- LJIVOST												VIRUS, KI POVZROČA AIDS		
												ROBERT ENGLARO		
SLOVENSKI KAJAKAŠ (SIMON, 1988)							LEON NOVAK				POJEM PRI KARTANJU			
							BIKOBORSKI VZKLIK				NEPRIJETEN VONJ, ZADAH			
			SELEN			OSEBNI ZAMEK				STARO MESTO NA NIZO- ZEMSKEM				
			TRIPRSTI BRAZILSKI LENIVEC			2. IN 3. VOKAL				NEZNANEC				
			↓										ROMUNSKA DENARNA ENOTA	
			↓										STOLETJE, VEK	
								NINA HAGEN						

Uporaba aluminija

Rondelice

Tretjina v Talumu proizvedenih rondelic za tube se porabi za embalažo za različne farmacevtske proizvode. Tokrat vam predstavljamo nekaj takšnih proizvodov. Za proizvodnjo tub za farmacevtske proizvode veljajo zelo strogi standardi, zato so tudi kakovostne zahteve za rondelice še višje kot za ostale namene uporabe. Talum dobavlja rondelice za farmacevtske proizvode vsem večjim evropskim proizvajalcem (Alltub, Tubex, Linhardt).

